



جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

معاون مهندسی، پژوهش و فناوری

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۹/۰۲
شماره: ۹۹۱۰۱۳۲۸۵
پوست:

معاونین محترم وزیر و مدیران عامل شرکت‌های اصلی

معاونین محترم وزیر

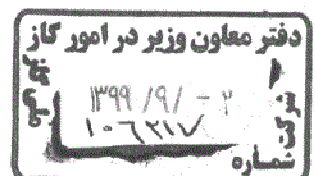
مدیران کل محترم واحدهای ستادی

موضوع: دستورالعمل تکمیلی نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز
در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل صنعت نفت

با سلام و احترام،

پیرو دستورالعمل شماره ۹۹/۳۳۰۲۲۰ مورخ ۹۹/۰۶/۲۶ نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل سازمان برنامه و بودجه کشور که از نوع اول (لازم الاجرا) ابلاغ گردیده است، به منظور تکمیل و تسهیل کاربرد آن در مواردی که از فهرست‌های بهای اختصاصی صنعت نفت استفاده می‌کنند، به استناد جزء ۸ بند پ ماده ۳ قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت و همچنین تفویض اختیارات دستگاه مرکزی به این معاونت به موجب ابلاغ شماره ۲۰/۲-۳۴ مورخ ۱۳۹۸/۰۱/۳۱ وزیر محترم نفت، بدین‌وسیله دستورالعمل تکمیلی نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل صنعت نفت، برای قراردادهایی که پیشنهاد قیمت آنها از سوی پیمانکار بعد از ۱۳۹۱/۰۵/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ دریافت گردیده و قرارداد بر اساس آن منعقد شده باشد، برای کارکردهای از ۱۳۹۶/۱۰/۰۱ لغایت ۱۴۰۰/۱۲/۲۹ ابلاغ می‌گردد.

سعید محمدزاده



یک	گروه سند	 جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت معاونت مهندسی، پژوهش و فناوری	عنوان سند
۱ از ۸	صفحه		دستورالعمل تکمیلی نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل صنعت نفت
	شماره		
	تاریخ		


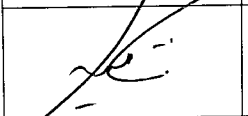

به نام خدا

دستورالعمل تکمیلی نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل صنعت نفت


یک	گروه سند	 <p>جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت معاونت مهندسی، پژوهش و فناوری</p>	عنوان سند
۲ از ۸	صفحه		دستورالعمل تکمیلی نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل صنعت نفت
	شماره		
	تاریخ		

فرم مشخصات سند:

عنوان سند	دستورالعمل تکمیلی نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل صنعت نفت
شناسه گروه سند	یک
طبقه بندی	فاقد طبقه‌بندی

عنوان	سمت	نام و نام خانوادگی	امضاء و تاریخ
تهیه کننده	سرپرست ضوابط و مقررات برآوردهای مهندسی	بهروز بختیاری	
تأیید کننده	مدیرکل نظام فنی و اجرایی و ارزشیابی طرح‌ها	امید شاکری	
تصویب کننده	معاون مهندسی، پژوهش و فناوری وزارت نفت	سعید محمدزاده	

محل درج مهر اعتبار	تعداد صفحات	۸
	شماره ویرایش	چهارم
	تاریخ آخرین ویرایش	۱۳۹۹/۰۷/۱۶

عنوان سند	 <p>جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت مدیریت مهندسی، پژوهش و فناوری</p>	گروه سند	یک
دستورالعمل تکمیلی نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل صنعت نفت		صفحه	۳ از ۸
		شماره	
		تاریخ	

پیرو دستورالعمل شماره ۹۹/۳۳۰۲۲۰ مورخ ۹۹/۰۶/۲۶ نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل سازمان برنامه و بودجه کشور که از نوع اول (لازم الاجرا) (که از این پس دستورالعمل سازمان نامیده می‌شود) ابلاغ گردیده است، بمنظور تکمیل و تسهیل کاربرد آن در مواردی که از فهرست های بهای اختصاصی صنعت نفت استفاده می کنند، به استناد جزء ۸ بند پ ماده ۳ قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت و تفویض اختیار به شماره ۲-۲۰/۳۴ مورخ ۱۳۹۸/۰۱/۳۱ دستورالعمل تکمیلی نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل صنعت نفت، برای قراردادهایی به شرح زیر (که از این پس دامنه شمول دستورالعمل نامیده می‌شود) که تاکنون بر اساس مواد مربوط در قرارداد تسویه حساب انجام نشده است و پیشنهاد قیمت آنها از سوی پیمانکار بعد از ۱۳۹۱/۰۵/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ (که از این پس بازه پیشنهاد نامیده می‌شود) دریافت گردیده و قرارداد بر اساس آن منعقد شده باشد، برای کارکردهای از ۱۳۹۶/۱۰/۰۱ لغایت ۱۴۰۰/۱۲/۲۹ (که از این پس بازه کارکرد نامیده می‌شود) ابلاغ می‌گردد.

• پیمان‌های EP, EPC, PC و C

• پیمان‌های حفاری

• پیمان‌های تعمیراتی

• بخش عملیات میدانی (صحرائی) پیمان‌های لرزه‌نگاری اکتشاف

• بخش کارهای خدمات آزمایشگاهی پیمان‌های خدماتی / پژوهشی / مشاوره‌ای

۱. قراردادهای خرید کالای اختصاصی (P) که مدت آن (مدت اولیه و تمدیدهای مجاز) بیشتر از سه ماه باشد، بخش کالاهای اختصاصی (P)، بخش ساختمان و نصب (C)، حفاری، تعمیراتی، لرزه‌نگاری اکتشاف (صرفاً بخش عملیات میدانی) و کارهای خدمات آزمایشگاهی، مشمول دامنه شمول این دستورالعمل تکمیلی می‌شود.


۲. "وجه عمومی" مندرج در دستورالعمل سازمان، عبارتست از وجه مربوط به وزارتخانه‌ها، موسسات دولتی و شرکت‌های دولتی و نهادها و موسسات عمومی غیردولتی و موسسات وابسته به سازمانهای مذکور که متعلق به حق افراد و موسسات خصوصی نیست و صرفنظر از نحوه و منشأ تحصیل آن اطلاق می‌گردد (ماده ۱۳ قانون محاسبات عمومی). همچنین مطابق مفاد مندرج در بند ب-۱ ماده ۷ قانون برنامه توسعه ششم، منابع حاصل از اختصاص سهم ۱۴/۵ درصدی صادرات نفت خام، گاز طبیعی و میعانات گازی و سایر منابع موسوم به منابع داخلی شرکتها، مشمول تعریف وجه عمومی بوده و مصداق آن می‌باشد. اصطلاحات «درآمد عمومی»، «منابع عمومی» و «بودجه عمومی» علیرغم اشتراک لفظی با واژه وجه عمومی، هر یک دارای تعریف مستقل و متمایزی بر اساس قوانین و مقررات می‌باشند.

۳. در تکمیل تعریف پیمانکار در دستورالعمل سازمان، منظور از "پیمانکار" شامل سازنده، تولید کننده، فروشنده و یا تامین کننده کالا، تجهیزات و مصالح در چارچوب نظام فنی و اجرایی طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت نیز می‌باشد.

۴. در تکمیل ماده ۱۱ دستورالعمل سازمان، آن دسته از قراردادهای دارای تعدیل مشمول ماده ۷ دستورالعمل مذکور (قراردادهایی که دارای تعدیلی به جز روال مندرج در بخشنامه شماره ۱۰/۱۷۳۰۷۳ مورخ ۱۳۸۲/۰۹/۱۵ سازمان برنامه و بودجه باشند)، می‌توانند با دارا بودن شرایط دامنه آخرین مهلت ارایه پیشنهاد مندرج در ماده ۱۱ دستورالعمل سازمان، به یکی از دو روش ماده ۱۱ دستورالعمل مذکور عمل نمایند.

۵. صرفاً بخش عملیات میدانی (صحرائی) در پیمان‌های لرزه‌نگاری اکتشاف و بخش کارهای خدمات آزمایشگاهی در پیمان‌های خدماتی/پژوهشی/ مشاوره‌ای، در دامنه شمول این دستورالعمل می‌باشد. بخش‌های دیگر این پیمان‌ها از جمله بخش‌های مطالعاتی، طراحی و تحلیل داده در دامنه شمول این دستورالعمل نمی‌باشند.

۶. در تکمیل ماده ۱۶ دستورالعمل سازمان، پیمان‌هایی که تاکنون بر اساس مواد مربوط به قرارداد مورد تسویه حساب قرار نگرفته است، این دستورالعمل تکمیلی همراه با دستورالعمل سازمان جایگزین دستورالعمل‌های شماره ۹۷/۶۱۸۹۸۵ مورخ ۹۷/۱۲/۲۸ و ۹۸/۱۹۱۶۰۶ مورخ ۹۸/۰۵/۰۲ خواهد شد، لذا در صورتی که با اعمال بخشنامه حاضر مبالغ محاسبه شده نسبت به مبلغ جبرانی

یک	گروه سند	 جمهوری اسلامی ایران وزارت صنعت معاونت انرژی، پژوهش و فناوری	عنوان سند
۴ از ۸	صفحه		دستورالعمل تکمیلی نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل صنعت نفت
	شماره		
	تاریخ		

بخشنامه‌های فوق افزایش یابد، در صورت عدم درخواست پیمانکار، مبالغ محاسبه شده طبق بخشنامه قبلی، قطعی بوده و برای کارکردهای از ۹۶/۱۰/۰۱ تا پایان سال ۱۳۹۸ مبالغ جبرانی دیگری پرداخت نخواهد شد. در صورتی که مبلغ مذکور نسبت به مبلغ جبرانی بخشنامه‌های فوق کاهش یابد، در صورت عدم ارایه صورتحساب اصلاحی توسط پیمانکار، کارفرما نسبت به اعلام محاسبات جدید به پیمانکار اقدام و در صورت عدم نیل به نتیجه مشترک پس از یک ماه از تاریخ اعلام مذکور، رأساً نسبت به اصلاح محاسبات و اعمال حساب آن اقدام خواهد نمود.

روش الف) تعیین تفاوت قیمت ارز

تعیین تفاوت قیمت ارز مطابق روش الف دستورالعمل سازمان و رعایت بندهای زیر محاسبه و تعیین می‌گردد:

۱. در تکمیل تعریف پارامتر P مندرج در دستورالعمل سازمان، در صورت عدم وجود «مبلغ ریالی ثبت سفارش شده» مبلغ مربوط به «ارز معامله شده به روش موردتایید کارفرما» و نیز در صورت عدم وجود دو مورد یاد شده «مبلغ مندرج در قرارداد تقسیم بر ۱/۰۶» ملاک محاسبه خواهد بود.

۲. "خدمات موضوع قرارداد" مندرج در بند الف-۱ دستورالعمل سازمان، در قالب خدمات فنی خرید کالا و تجهیزات شامل بخش بازرسی مستقل خارجی کالا (Third Party)، پرسنل خارجی تعهد شده در قرارداد، نصب و راه‌اندازی و آموزش تخصصی می‌باشد.

روش ب) تعیین تعدیل نرخ پیمان‌ها بر اثر تغییر قیمت ارز

در تکمیل روش "ب" دستورالعمل سازمان، مبلغ جبرانی در پیمان‌های فاقد تعدیل برای بخش‌های مندرج در دامنه شمول دستورالعمل، براساس نوع پیمان، مطابق رابطه محاسبه مبلغ جبرانی، و با توجه به روش‌های زیر تعیین می‌شود:

$$\alpha_i = \sum \text{مبلغ ناخالص هر کارکرد} \times \text{مبلغ جبرانی در هر بخش}$$

۱- بخش خرید داخلی کالا و تجهیزات:

بر اساس بند ب-۱ روش "ب" دستورالعمل سازمان، ضریب جبران افزایش قیمت ارز در خریدهای داخلی، مطابق فرمول زیر و شاخص‌های متناظر مندرج در جدول شماره یک و تبصره ۲ این دستورالعمل و استفاده از بند ب-۱-۲ دستورالعمل سازمان با احتساب مقدار Q مندرج در جدول یک، محاسبه می‌شود.

$$\alpha_i = \left[\frac{I_i}{I_0} - t \right]$$

تبصره ۱: مبلغ جبرانی متناظر با اقلام مصرفی خریداری شده در قرارداد از قبیل الکترو، لوازم و فیلم رادیوگرافی و موارد مشابه، در صورت تفکیک در قرارداد، با استفاده از رابطه بالا و تبصره ۲ این دستورالعمل مورد محاسبه قرار می‌گیرد. در غیر اینصورت مبالغ فوق عیناً در بخش «ساختمان و نصب (C) و سایر» این دستورالعمل مورد احتساب قرار خواهند گرفت.

تبصره ۲: شاخص زمان خرید بر اساس تاریخ صدور "دستور سفارش خرید توسط کارفرما" محاسبه می‌گردد و در قراردادهای فاقد این فرآیند/مرحله به ترتیب بر اساس تاریخ "انعقاد قرارداد خرید پیمانکار و تامین کننده/ سازنده/ فروشنده مورد تایید کارفرما" و یا "صدور فاکتور خرید عهده پیمانکار توسط تامین کننده/ سازنده/ فروشنده مورد تایید کارفرما" محاسبه می‌گردد. برای کالاهای دارای طول مدت ساخت (تولید)، به لحاظ شرایط، ویژگی و زمان‌بری تهیه، میانگین دو شاخص زمان خرید و شاخص زمان ورود به کارگاه کالا ملاک عمل می‌باشد. کالاهایی که یک یا هر دو تاریخ ساخت (خرید و ورود به کارگاه) آنها خارج از بازه کارکرد دستورالعمل می‌باشد، صرفاً تاریخ‌های شروع و اتمام بازه کارکرد دستورالعمل قابل احتساب خواهد بود. به عنوان مثال کالایی که در آبان ماه سال ۱۳۹۶ خریداری شده و مقرر باشد در تاریخ مرداد ماه سال ۱۳۹۷ تحویل گردد، شاخص سه ماهه چهارم ۹۶ و شاخص دوم ۹۷ به عنوان دو شاخص زمان خرید و ورود به کارگاه قابل احتساب خواهد بود. در این حالت تورم فرضی (t) نیز میانگین دو مقدار متناظر خواهد بود.

تبصره ۳: در سایر کالاها و تجهیزات اختصاصی صنعت نفت که شرح آن در جدول شماره یک ذکر نگردیده است، کارفرما حسب مورد بر اساس نوع کالا، شاخص‌های متناظر (I₀, I_i) را با توجه به مشابهت با شرح مندرج در شاخص‌های رشته‌ها و فصول فهرست‌های بهای پایه سازمان برنامه و بودجه کشور و فهرست‌های بهای اختصاصی صنعت نفت تعیین و با استفاده از رابطه مندرج در بخش خرید داخلی، روش "ب" این دستورالعمل محاسبه نماید.

یک	گروه سند	 جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت معاونت مهندسی، پژوهش و فناوری	عنوان سند
	صفحه		دستورالعمل تکمیلی نحوه جبران آثار ناشی از
	شماره		افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل
	تاریخ		صنعت نفت

جدول شماره یک

ردیف	شرح کالا	شاخص های متناظر (I, Io)	q
۱	برج‌ها، استراکچرها و سازه‌های فلزی و فلر	فصل نهم رشته ابنیه (کارهای فولادی سنگین)	۰/۷۴
۲	لوله‌های فولادی، اتصالات و فلنج‌ها	فصل شانزدهم رشته خطوط انتقال آب (تهیه لوله‌های فولادی)	۱
۳	شیرهای فولادی و تجهیزات سرچاهی	فصل هفتم رشته تاسیسات مکانیکی (شیرها)	۰/۱۸۵
۴	مخازن، رآکتورها، مبدل‌ها و ظروف	فصل سی و سوم رشته تاسیسات مکانیکی (منابع و مبدل‌ها)	۰/۱۸۰
۵	صافی‌ها	فصل یازدهم رشته تاسیسات مکانیکی (صافی)	۰/۱۸۵
۶	بویلر و مشعل	فصل چهاردهم رشته تاسیسات مکانیکی (مشعل)	۰/۹۰
۷	دمنده و فن	فصل بیستم رشته تاسیسات مکانیکی (هواکش)	۰/۹۰
۸	پمپ و کمپرسور	فصل بیست و چهارم رشته تاسیسات مکانیکی (الکترو پمپ)	۰/۱۸۵
۹	ترانسفورماتور	فصل نوزدهم رشته تاسیسات برقی (ترانسفورماتور)	۰/۹۵
۱۰	توربین، الکتروموتور و ژنراتور	فصل هفدهم رشته تاسیسات برقی (مولدها)	۰/۹۲
۱۱	کالاهای پکیج و متفرقه	فصل بیست و یکم رشته تاسیسات مکانیکی (فن کویل یونیت هیتر...)	۰/۹۰
۱۲	هواساز	فصل بیست و هفتم رشته تاسیسات مکانیکی (دستگاه‌های مبرد)	۰/۹۰
۱۳	کوره‌ها و دیگ‌های بخار	فصل سیزدهم رشته تاسیسات مکانیکی (دیگ بخار)	۰/۹۰
۱۴	کلیدها، تابلوهای برق و کنترل، پنل‌ها، MCC، سیستم‌های ارتباطی و مخبراتی	فصل چهاردهم رشته تاسیسات برقی (وسایل فشارضعیف تابلویی)	۰/۹۵
۱۵	یوپی‌اس	فصل هجدهم رشته تاسیسات برقی (منابع تغذیه جریان مستقیم)	۰/۹۵
۱۶	لوله‌ها، اتصالات و شیرهای پلی اتیلنی و عایق های پلیمری	فصل چهاردهم رشته شبکه توزیع آب (تهیه لوله‌های پلی اتیلن)	۱
۱۷	کابل‌های الکتریکی، ابزار دقیق و CCTV	فصل هفتم رشته تاسیسات برقی (کابل‌های فشار ضعیف)	۰/۱۸۵
۱۸	سیستم‌های حفاظت الکترونیک CCTV	فصل بیست و هفتم تاسیسات برقی (وسایل صوتی)	۰/۹۵
۱۹	تجهیزات ایستگاه تقلیل فشار گاز، کنتور، رگولاتور و تجهیزات ابزار دقیق	فصل پانزدهم رشته تاسیسات مکانیکی (دستگاه‌های کنترل و اندازه‌گیری)	۰/۹۰
۲۰	لوله‌های مغزی و جداری، تجهیزات درون چاهی و مته حفاری	فصل پنجم رشته چاه (تهیه و نصب لوله)	۰/۷۲
۲۱	رنگ و پوشش و محصولات شیمیایی	فصل بیست و پنجم رشته ابنیه (رنگ آمیزی)	۰/۴۲
۲۲	عایق‌های پلی‌یورتان	فصل بیست و پنجم رشته تاسیسات مکانیکی (عایق)	۰/۶۰
۲۳	عایق‌های پایه نفتی، ذغال سنگی و بیتوسیل	فصل سیزدهم رشته ابنیه (عایق‌های رطوبتی)	۰/۷۰
۲۴	سیمان حفاری	فصل هشتم رشته ابنیه (بتن درجا)	۰/۱۸۵

۲- بخش ساختمان و نصب (C) و سایر:

در کلیه پیمان‌های مندرج در دامنه شمول دستورالعمل، که بخشی از پرداخت صورت وضعیت کارکرد آن بر اساس فهرست‌های بهای اختصاصی صنعت نفت یا روش یک‌قلم تفکیک کارها بر اساس رشته‌های فهرست‌های بهای اختصاصی صنعت نفت بوده و یا قابلیت انطباق بر هریک از فهرست‌های بهای فوق را داشته باشد، ضریب جبران افزایش قیمت ارز، از رابطه‌های زیر محاسبه می‌شود:

یک	گروه سند	 <p>جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت سازمان مدیریت، پژوهش و فناوری</p>	عنوان سند
۶ از ۸	صفحه		دستورالعمل تکمیلی نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل صنعت نفت
	شماره		
	تاریخ		

۲-۱- رشته خطوط لوله شامل:

- خطوط لوله بین شهری انتقال نفت و گاز
- خطوط لوله گاز شهری (بخش لوله‌های فولادی)
- خطوط لوله کمربندی و تغذیه نفت و گاز
- خطوط لوله رو زمینی جریانی نفت و گاز
- گازرسانی به صنایع
- تعمیرات خطوط لوله کمربندی، تغذیه و شبکه گاز (بخش لوله‌های فولادی)

$$\alpha_i = \left| \frac{MG}{MG_0} - t \right|$$

تبصره ۴: برای کارهای مربوط به فهرست‌های بهای رشته خطوط لوله گاز شهری و تعمیرات خطوط لوله کمربندی، تغذیه و شبکه گاز (بخش لوله‌های پلی اتیلن) از رابطه زیر استفاده می‌گردد.

$$\alpha_i = \left| \frac{MP}{MP_0} - t \right|$$

۲-۲- رشته تاسیسات شامل:

- پالایشگاه‌های نفت و گاز، واحدهای پتروشیمی و واحدهای تفکیک مایعات گازی (NGL)
- واحدهای بهره‌برداری نفت و گاز و ایستگاه‌های تراکم گاز
- تلمبه خانه‌های نفت و انبارهای نفت منطقه‌ای
- واحدهای سرچاهی نفت و گاز و چندراهه‌ها
- تعمیرات پالایشگاه

۲-۲-۱- گروه کارهای لوله کشی و شیرآلات:

$$\alpha_i = \left| \left(0.7 \times \frac{L}{L_0} + 0.3 \times \frac{M}{M_0} \right) - t \right|$$

۲-۲-۲- گروه کارهای تجهیزات، اسکلت فلزی و رنگ:

$$\alpha_i = \left| \left(0.45 \times \frac{L}{L_0} + 0.55 \times \frac{M}{M_0} \right) - t \right|$$

۲-۲-۳- گروه کارهای مخازن و سیلوها:

$$\alpha_i = \left| \left(0.6 \times \frac{L}{L_0} + 0.4 \times \frac{M}{M_0} \right) - t \right|$$

۲-۲-۴- گروه کارهای عایق، برقی و ابزار دقیق:

$$\alpha_i = \left| \left(0.9 \times \frac{L}{L_0} + 0.1 \times \frac{M}{M_0} \right) - t \right|$$

۲-۳- رشته عملیات ساختمانی صنعتی نفت، گاز و پتروشیمی و بخش عملیات میدانی (صحرائی) پیمان‌های لرزه‌نگاری اکتشاف:

$$\alpha_i = \left| \frac{MC}{MC_0} - t \right|$$

۲-۴- رشته عملیات حفاری:

		 جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت مدامت صنعتی، پژوهش و فناوری	عنوان سند
یک	گروه سند		دستورالعمل تکمیلی نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل صنعت نفت
۷ از ۸	صفحه		
	شماره		
	تاریخ		

$$\alpha_i = \frac{MD}{MD_0} - t$$

تبصره ۵: برای کارهای مربوط به احداث جاده‌های دسترسی و آماده‌سازی محل چاه، از روش مندرج در بند ۲-۳ روش "ب" این دستورالعمل استفاده می‌گردد.

۲-۵- بخش کارهای خدمات آزمایشگاهی

$$\alpha_i = \left(0.2 \times \frac{L}{L_0} + 0.8 \times \frac{M}{M_0} \right) - t$$

۳- در سایر پیمان‌های فاقد تعدیل که برآورد آنها بر اساس فهرست‌های بهای پایه اختصاصی صنعت نفت و یا سازمان برنامه و بودجه کشور انجام نگرفته است و نیز فاقد هرگونه راهکاری در این دستورالعمل باشد و رعایت دامنه شمول، بازه پیشنهاد و بازه کارکرد دستورالعمل، ابتدا باید دستگاه اجرایی براساس نوع عملیات موضوع پیمان، جدول وزنی (بر حسب درصد) مشابهت با فهرست‌های بهای پایه در رشته‌ها یا فصل‌های مختلف را تعیین نماید. پس از تعیین وزن مشابهت درصدی عملیات موضوع پیمان با رشته‌ها و یا فصل‌های مختلف، از روابط مندرج در روش "ب" این دستورالعمل یا روش "ب" دستورالعمل سازمان حسب مورد، برای پرداخت مبلغ جبران استفاده می‌شود.

۴- در تکمیل بند ب-۳ دستورالعمل سازمان، مبلغ جبرانی مربوط به عملیات اجرایی یا خریدهای انجام شده در مدت تاخیرات به شرح ذیل محاسبه می‌گردد.

۴-۱- در مدت تاخیر مجاز بر اساس شاخص کارکرد/خرید و تورم فرضی (t) مربوط به اتمام مدت اولیه محاسبه می‌گردد.

۴-۲- در صورت عدم رسیدگی به تاخیرات، تا انجام این رسیدگی توسط کارفرما، از شاخص علی‌الحساب برای دوران تاخیر استفاده می‌شود. در این حالت تورم فرضی (t) متناظر با شاخص علی‌الحساب می‌باشد.

۴-۳- در مدت تاخیر غیرمجاز، با استفاده از متوسط شاخص‌های دوره‌های مربوط به مدت پیمان (مدت درج شده در پیمان و مدت‌های تمدیدشده) منطبق با بازه کارکرد دستورالعمل محاسبه می‌شود (شاخص شروع مدت پیمان در تاریخ‌های قبل از سه ماهه چهارم ۹۶، شاخص سه ماهه چهارم ۹۶ منظور می‌گردد). در این حالت تورم فرضی (t) طبق جدول ۴ دستورالعمل سازمان و منطبق بر بازه کارکرد دستورالعمل می‌باشد.

مثال: مدت تمدید شده پیمانی با مدت اولیه یک سال و مدت تمدید شده شش ماه در آخر خرداد ماه سال ۹۷ پایان می‌یابد، برای محاسبه مبلغ جبرانی کارکرد واقع در تاخیرات غیرمجاز این پیمان در شهریور ۹۷، شاخص‌های سه ماهه چهارم ۹۶ و سه ماهه اول ۹۷ ملاک عمل می‌باشد. تورم فرضی ($t=1/11$) منظور می‌گردد.

عنوان سند	 <p>جمهوری اسلامی ایران وزارت نفت مدیریت مهندسی، پژوهش و فناوری</p>	گروه سند	یک
دستورالعمل تکمیلی نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل صنعت نفت		صفحه	۸ از ۸
		شماره	
		تاریخ	

تعاریف موثر در روابط این دستورالعمل به شرح زیر می‌باشد:

شاخص دوره پایه: دوره پایه در پیمان‌هایی که آخرین مهلت ارائه پیشنهاد بعد از ۱۳۹۱/۰۵/۰۱ تا ۱۳۹۶/۰۶/۳۱ باشد شاخص سه ماهه دوم سال ۱۳۹۶ است و در پیمان‌هایی که آخرین مهلت ارائه پیشنهاد قیمت از ۱۳۹۶/۰۷/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ باشد شاخص سه ماهه‌ای است که آخرین مهلت ارائه پیشنهاد قیمت پیمانکار در آن قرار دارد.

۱= شاخص سه ماهه متناظر با شرح کالای اختصاصی خریداری شده در جدول شماره یک در زمان دوره خرید (مطابق تبصره ۲) منطبق با بازه کارکرد دستورالعمل

۱= شاخص سه ماهه متناظر با شرح کالای اختصاصی خریداری شده در جدول شماره یک در دوره پایه

MG= شاخص مربوط به عملیات لوله‌گذاری و مکانیکی مربوط به دوره انجام کار منطبق با بازه کارکرد دستورالعمل (شاخص گروهی فصل چهارم، عملیات لوله‌گذاری با لوله‌های فولادی اتصال جوشی فهرست بهای پایه رشته خطوط انتقال آب منتشره سازمان برنامه و بودجه کشور).

MG= شاخص مربوط به عملیات لوله‌گذاری و مکانیکی در دوره پایه (شاخص گروهی فصل چهارم، عملیات لوله‌گذاری با لوله‌های فولادی اتصال جوشی فهرست بهای پایه رشته خطوط انتقال آب منتشره سازمان برنامه و بودجه کشور)

MP= شاخص مربوط به عملیات لوله‌گذاری و مکانیکی پلی‌اتیلن، مربوط به دوره انجام کار منطبق با بازه کارکرد دستورالعمل (شاخص گروهی فصل چهارم، عملیات لوله‌گذاری با لوله پلی اتیلن فهرست بهای پایه رشته شبکه توزیع آب منتشره سازمان برنامه و بودجه کشور)

MP= شاخص مربوط به عملیات لوله‌گذاری با لوله پلی‌اتیلن در دوره پایه (شاخص گروهی فصل چهارم، عملیات لوله‌گذاری با لوله پلی‌اتیلن فهرست بهای پایه رشته شبکه توزیع آب منتشره سازمان برنامه و بودجه کشور)

L= شاخص کارهای مربوط به دستمزد نیروی انسانی در دوره انجام کار منطبق با بازه کارکرد دستورالعمل (شاخص گروهی فصل سی و پنجم فهرست بهای پایه رشته تأسیسات مکانیکی منتشره سازمان برنامه و بودجه کشور)

L= شاخص کارهای مربوط به دستمزد نیروی انسانی در دوره پایه (شاخص گروهی فصل سی و پنجم فهرست بهای پایه رشته تأسیسات مکانیکی منتشره سازمان برنامه و بودجه کشور)

M= شاخص کارهای مربوط به هزینه ماشین‌آلات در دوره انجام کار منطبق با بازه کارکرد دستورالعمل (شاخص گروهی فصل سوم از فهرست بهای پایه رشته ابنیه منتشره سازمان برنامه و بودجه کشور)

M= شاخص کارهای مربوط به هزینه ماشین‌آلات در دوره پایه (شاخص فصل سوم از فهرست بهای پایه رشته ابنیه منتشره سازمان برنامه و بودجه کشور)

MC= شاخص کارهای مربوط به فهرست بهای رشته ابنیه در دوره انجام کار منطبق با بازه کارکرد دستورالعمل (شاخص رشته‌ای فهرست بهای پایه رشته ابنیه منتشره سازمان برنامه و بودجه کشور).

MC= شاخص کارهای مربوط به فهرست بهای رشته ابنیه منتشره سازمان برنامه و بودجه کشور در دوره پایه

MD= شاخص کارهای مربوط به فهرست بهای رشته چاه در دوره انجام کار منطبق با بازه کارکرد دستورالعمل (شاخص گروهی فصل چهارم از فهرست بهای پایه رشته چاه منتشره سازمان برنامه و بودجه کشور)

MD= شاخص کارهای مربوط به فهرست بهای رشته چاه در دوره پایه (شاخص فصل چهارم از فهرست بهای پایه رشته چاه منتشره سازمان برنامه و بودجه کشور)

α_i = ضریب جبرانی

q: نسبت وزنی هزینه تامین کالا به کل بهای فصل متناظر



شماره: ۹۹/۱۳۳۰۲۲۰	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۹۹/۰۹/۲۴	
موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل	
<p>به استناد نظام فنی و اجرایی کشور (طرح‌ها و پروژه‌های مربوط به مدیریت، پدیدآوری و بهره‌برداری طرح‌ها و پروژه‌های سرمایه‌گذاری دستگاه‌های مشمول ماده ۱۶۰ قانون برنامه چهارم توسعه و ماده ۲۲۲ قانون برنامه پنجم توسعه) و ماده (۲۳) قانون برنامه و بودجه و ماده ۲۴ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه‌ای کشور، این دستورالعمل که به تصویب شورای عالی فنی رسیده است، به منظور جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز، در قراردادهای ریالی و بخش ریالی قراردادهای ارزی ریالی فاقد تعدیل (به جز ماده ۵ و ۷) و فاقد پرداخت هرگونه مابه‌التفاوت (بجز ماده ۷) که از محل وجوه عمومی (ماده ۱۳ قانون محاسبات عمومی کشور) تأمین اعتبار می‌شود و آخرین روز مهلت رایه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار از ۱۳۹۱/۰۵/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ بوده و قرارداد براساس آن منعقد شده باشد به شرح زیر از نوع گروه اول (لازم‌الاجرا) در ۹ صفحه ابلاغ می‌گردد تا دستگاه‌های اجرایی و کارفرمایان مربوطه ضوابط این بخشنامه را به کارکردهای از ۱۳۹۶/۱۰/۰۱ تا ۱۴۰۰/۱۲/۲۹ اعمال و در چارچوب ضوابط پرداخت نمایند.</p> <p>ماده ۱- در این دستورالعمل منظور از پیمانکار عبارتست از پیمانکاران، تولیدکنندگان، سازندگان یا تأمین‌کنندگان مصالح و تجهیزات پروژه‌های در چارچوب نظام فنی و اجرایی کشور می‌باشد.</p> <p>ماده ۲- قراردادهای خرید تجهیزات و یا مصالح که برای اجرای پروژه‌های حوزه نظام فنی و اجرایی کشور منعقد شده است در صورتی که مدت آن (مدت اولیه و تمدیدهای مجاز) بیشتر از ۳ ماه باشد، مشمول این دستورالعمل می‌شود.</p> <p>ماده ۳- مبالغ جبرانی با انتخاب پیمانکار براساس روش‌های "الف" یا "ب" و یا روش ترکیبی (استفاده توأمان از روش "الف" و "ب") محاسبه و اعمال می‌شود. در صورت استفاده از روش ترکیبی، ضریب ارزیابی باید بین ۰/۱ تا ۰/۸ باشد، در این موارد قسمت ارزیابی قرارداد از روش "الف" و باقیمانده قرارداد از روش "ب" جبران می‌شود و در خارج این محدوده صرفاً یکی از هر دو روش "الف" یا "ب" قابل استفاده است. به هر حال برای هیچ بخشی از پیمان نباید به صورت توأم از روش "الف" و "ب" استفاده شود.</p> <p>ماده ۴- در کارهایی که بر اساس مواد ۲۷ و ۲۸ قانون برگزاری مناقصات واگذار شده است، زمان تصویب در هیأت سه نفره ترک تشریفات باید در بازه زمانی از ۱۳۹۱/۰۵/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ واقع باشد، در این حالت مبلغ جبرانی حاصل از روش‌های "الف" و "ب" با اعمال ضریب ۰/۸۵ ملاک عمل قرار می‌گیرد.</p> <p>ماده ۵- در پیمان‌های ریالی مشمول تعدیل که بخش‌های خرید قرارداد، ریالی و فاقد تعدیل و مابه‌التفاوت است، حسب مورد استفاده از ضوابط روش "الف" یا "ب" و یا استفاده از روش ترکیبی مجاز است (لیکن خریدهای داخلی مشمول روش "الف" نبوده و مشمول روش "ب" می‌باشد).</p> <p>ماده ۶- کارهای جدیدی که قیمت آنها از تاریخ ۱۳۹۷/۰۴/۳۱ به بعد تعیین و ابلاغ شده‌اند مشمول ضوابط این بخشنامه نمی‌شوند.</p> <p>ماده ۷- در صورت پیش‌بینی تعدیلی بجز روال مندرج در بخشنامه شماره ۱۰۱/۱۷۳۰۷۳ مورخ ۱۳۸۲/۰۹/۱۵ سازمان برنامه و بودجه و مابه‌التفاوت در پیمان منعقد، با درخواست پیمانکار، تعدیل و مابه‌التفاوت مذکور برای کارکردهای مشمول این بخشنامه به صورت کامل، حذف و ضوابط این بخشنامه اعمال می‌شود.</p> <p>در این شرایط، در صورت حفظ تعدیل بخشنامه شماره ۱۰۱/۱۷۳۰۷۳ مورخ ۱۳۸۲/۰۹/۱۵ سازمان برنامه و بودجه و یا مابه‌التفاوت در پیمان سرجمع موضوع بخشنامه شماره ۱۰۰/۶۴۰۵ مورخ ۱۳۸۹/۲/۴، نباید</p>	

شماره: ۹۹/۳۳۵۲۳ تاریخ: ۱۳۹۹/۹/۲۹	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل	
<p> مواردی به صورت همزمان مشمول دریافت مبالغ جبرانی ناشی از اعمال این دستورالعمل و بخشنامه‌های مذکور شود. در استفاده از ماده ۷ و در صورت استفاده از دستورالعمل حاضر، ضریب N (برای استفاده از روش الف) و مقدار مازاد بر یک ضریب ۱ (برای استفاده از روش ب) می‌توانند با نظر کارفرما و متناسب با ماهیت پروژه، حداکثر به میزان یک سوم مقادیر جدول شماره ۳ و ۴ کاهش یابد. </p> <p> ماده ۸- در مورد قراردادهای سرمایه‌گذاری (با مشارکت بخش خصوصی در تأمین مالی پروژه) که پیشنهاد قیمت سرمایه‌گذار از ۹۱/۰۵/۰۱ تا ۹۷/۰۱/۰۱ بوده، استفاده از مفاد این دستورالعمل برای اصلاح مدل مالی برای جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز مجاز است. برای جبران این اثرات می‌توان از تطویل مدت بهره‌برداری تجاری، تطویل مدت استهلاك پیش‌خریدهای پرداختی احتمالی، پیش‌خرید مجدد در طول دوره ساخت یا بهره‌برداری تجاری، ایجاد تنفس در استهلاك پیش‌خریدها، تعویق بخشی از سرمایه‌گذاری غیر اولویت‌دار با توافق سرمایه‌پذیر، تغییر فهرست اولیه پیشنهادی کالاها به کالاها داخلی با توجه به عدم امکان تدارک برخی از کالاهای خارجی، انتقال بازپرداخت تسهیلات اخذ شده توسط سرمایه‌گذار از سیستم بانکی به سرمایه‌پذیر در صورت امکان، انتقال تمام یا بخشی از پروژه به سرمایه‌پذیر و یا تغییر قیمت تمام یا بخشی از محصول یا تغییر قیمت فروش محصول (برای پروژه‌های خودگردان) استفاده نمود به نحوی که انتظارات اولیه سرمایه‌گذار بر اساس مدل مالی منضم به پیمان تأمین گردد. </p> <p> تعیین مدل مالی جبرانی، صرفاً با تأیید وزیر و یا بالاترین مقام سازمان سرمایه‌پذیر (در مورد سازمان‌هایی که تابع هیچ وزارت‌خانه‌ای نیستند) امکان‌پذیر می‌باشد. </p> <p> ماده ۹- در صورت عدم قصور پیمانکار در انجام تعهدات پیمان (به تشخیص کارفرما)، تأخیرات از ۱۳۹۶/۱۰/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۷/۱۸ که تصویر روشنی برای جبران آثار تغییر نرخ ارز وجود نداشت به عنوان تأخیر مجاز پیمانکار تلقی می‌شود. </p> <p> ماده ۱۰- در پیمان‌های مشمول تعدیل که از شاخص‌های رشت‌های جهت پرداخت تعدیل استفاده می‌شود، با درخواست پیمانکار و موافقت کارفرما به منظور تدقیق محاسبه تعدیل می‌توان از شاخص‌های گروهی (فصلی) مناسب و مرتبط به جای شاخص‌های رشت‌های استفاده نمود. در اینصورت، پس از انجام تغییر، امکان تغییر مجدد و برگشت به حالت قبل وجود ندارد. </p> <p> ماده ۱۱- برای پیمان‌هایی که آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار پس از ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ و قبل از ۱۳۹۷/۰۴/۳۱ بوده و پیمان فاقد تعدیل (بخشنامه شماره ۱۰۰/۱۷۳۰۷۳ مورخ ۱۳۸۲/۰۹/۱۵) می‌باشد، در صورتی که شروع یا ادامه کار با نرخ پیمان میسر نباشد، با درخواست پیمانکار، کارفرما باید به یکی از دو روش زیر عمل نماید: </p> <p> ۱- خاتمه پیمان با درخواست پیمانکار. </p> <p> ۲- درخواست تجدید نظر در نرخ پیمان طبق ضوابط بخشنامه ۰۰/۴۷۷۰۷ مورخ ۱۳۸۹/۰۶/۲۷ (بدون لحاظ بند ۱-۱-۱، جزء خ بند ۲-۲-۲ بخشنامه مذکور و فارغ از محل تأمین اعتبار پروژه) و همچنین ماده ۱۷ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) جهت پروژه‌های معاملات متوسط تبصره ۱؛ در پیمان‌هایی که آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار پس از ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ و قبل </p>	

شماره: ۹۹/۳۳۰۲۲	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۹۹/۰۹/۲۹	
موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل	
<p>از ۱۳۹۷/۰۴/۳۱ بوده و حداقل ۳۰ درصد از مبلغ اولیه پیمان فاقد هرگونه تعدیل و یا مابه‌التفاوت باشد نیز مشمول این ماده می‌شود.</p> <p><u>تبصره ۲: مفاد این ماده برای پیمان‌هایی که به روش ترک تشریفات مناقصه مبادله گردیده است نیز قابل تسری است.</u></p> <p>ماده ۱۲- در مواردی که به استناد مجوز شماره ۲۸۰۸/ش.ف مورخ ۱۳۸۲/۰۲/۱۷ پیمان جدید برای تکمیل کار با حفظ تمامی شرایط و مبانی پیمان اولیه منعقد شده باشد، در صورتی که پیمان اولیه مشمول دستورالعمل حاضر باشد، پیمان جدید نیز مشمول این دستورالعمل خواهد بود.</p> <p>ماده ۱۳- تا اعلام شاخص‌های تعدیل قطعی دوره انجام کار، مبلغ جبرانی موضوع این بخشنامه با استفاده از آخرین شاخص‌های ابلاغ شده مربوط (قطعی یا موقت)، محاسبه و به صورت علی‌الحساب پرداخت می‌شود. با اعلام شاخص‌های قطعی دوره انجام کار، مبلغ فوق طبق این دستورالعمل محاسبه و مبالغ آن به صورت قطعی به حساب پیمانکار منظور می‌گردد.</p> <p>ماده ۱۴- پرداخت هرگونه وجه دیگری بابت جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز برای موارد مذکور در این دستورالعمل، مجاز نیست.</p> <p>ماده ۱۵- مسئولیت رعایت کامل مفاد این بخشنامه و سایر ضوابط و دستورالعمل‌های مرتبط بر عهده دستگاه‌های اجرایی و کارفرمایان مربوطه می‌باشد.</p> <p>ماده ۱۶- این دستورالعمل در پیمان‌هایی که تاکنون بر اساس مواد مربوط در قرارداد تسویه حساب انجام نشده است، جایگزین دستورالعمل‌های شماره ۹۷/۱۰۱۰۵۹ مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۵ و شماره ۹۸/۱۳۵۵۸۵ مورخ ۱۳۹۸/۰۲/۲۰ می‌شود، لذا در صورتی که با اعمال بخشنامه حاضر مبالغ محاسبه شده نسبت به مبلغ جبرانی بخشنامه‌های فوق افزایش یابد، در صورت عدم درخواست پیمانکار، مبالغ محاسبه شده طبق بخشنامه قبلی، قطعی بوده و برای کارکردهای از ۱۳۹۶/۱۰/۰۱ تا پایان سال ۱۳۹۸ مبالغ جبرانی دیگری پرداخت نخواهد شد. لیکن در صورتی که مبلغ مذکور نسبت به مبلغ جبرانی بخشنامه‌های فوق کاهش یابد، در صورت عدم ارایه صورتحساب اصلاحی توسط پیمانکار، کارفرما راساً نسبت به اصلاح محاسبات و اعمال حساب آن اقدام خواهد نمود.</p> <p>ماده ۱۷- با توجه به اعلام فهرست دریافت‌کنندگان ارز با نرخ ترجیحی (معادل نرخ دلار در حدود ۴۲۰۰۰ ریال) توسط بانک مرکزی، پرداخت مبالغ جبرانی حاصل از این دستورالعمل منوط به اثبات عدم همپوشانی مبالغ مذکور، با مقادیر ارز دریافتی از سوی پیمانکاران می‌باشد. در این خصوص کارفرمایان موظف به کنترل انطباق ارز دریافتی با پروژه مربوطه (بر اساس مدارک ارایه شده توسط پیمانکاران) بوده و در صورت احراز همپوشانی مذکور و عدم پرداخت مابه‌التفاوت نرخ ارز مرتبط با بند ۱ مصوبه شماره ۷۰۲۲۰/ت.۵۵۶۳۳-هـ مورخ ۱۳۹۷/۰۵/۲۹ هیات محترم وزیران توسط پیمانکار، در روش "الف"، میزان ارز دریافتی مربوطه، مشمول ضوابط پرداخت مبالغ جبرانی این دستورالعمل نخواهد گردید.</p> <p>همچنین در روش "ب" و در مواردی که در روش "الف"، P به صورت ریالی محاسبه می‌گردد، تفاضل ریالی نرخ فروش حواله در سامانه سنا (www.sanaratic.ir) یا نرخ ارز ترجیحی (در تاریخ انجام کار در روش</p>	

شماره: ۹۹/۳۳۰۵۲۲	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۹۹/۰۹/۲۵	

موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل

"ب" و تاریخ تعیین C₀ در روش "الف"، به میزان ارز دریافتی، از مبلغ جبرانی موضوع این دستورالعمل کسر می‌گردد.

روش الف) تعیین تفاوت قیمت ارز

الف-۱- این روش برای محاسبه و پرداخت مبالغ جبرانی ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های فاقد تعدیل و هرگونه مابه‌التفاوت است که بنا بر الزامات و نیاز کارفرما، خرید مواد، قطعات، تجهیزات و خدمات موضوع قرارداد با سهم ارزی مستقیم، توسط پیمانکار به نفع فروشنده خارج از کشور، به روش مورد تأیید کارفرما اقدام شده و خرید اقلام مذکور طبق قرارداد به عهده و هزینه پیمانکار است.

الف-۲- در این گونه قراردادهای تفاوت قیمت ارز از رابطه زیر تعیین می‌شود:

$$M = F \left[\frac{C_t}{C_0} - (1 + N \times r) \right] P$$

M: مبلغ جبرانی ناشی از اعمال این دستورالعمل بر حسب ریال

C₀: قیمت ارز، بر اساس تاریخ آخرین مهلت پیشنهاد قیمت پیمانکار طبق جدول شماره ۱ (قیمت‌ها بر مبنای نرخ بورو می‌باشد و سایر ارزها با نسبت تبدیل به نرخ رسمی اعلامی بانک مرکزی به صورت میانگین در ماه مورد نظر تبدیل می‌شوند).

تبصره ۱- چنانچه در پیمان‌هایی که بر اساس تجزیه بها و یا دیگر اسناد ارایه شده از سوی پیمانکار، در مرحله واگذاری کار و انعقاد قرارداد، آثار افزایش قیمت ارز در ضریب پیشنهادی پیمانکار لحاظ شده باشد، قیمت‌های بالاتر برای ارز پیش‌بینی شده در پیشنهاد قیمت، جایگزین C₀ می‌شود.

C_t: قیمت ارز در زمان انتقال برای فروشنده خارج از کشور (یا ورود کالا به کارگاه هر کدام که زودتر باشد) که برای بازه زمانی ۱۳۹۶/۱۰/۰۱ تا ۱۳۹۷/۱۰/۰۱ بر اساس جدول ۱ و برای موارد پس از ۱۳۹۷/۱۰/۰۱ بر اساس نرخ بازار ثانویه اعلامی توسط بانک مرکزی و یا نرخ فروش حواله ارز منتشره در سامانه سنا ([www.sanara\(0.ir](http://www.sanara(0.ir)) تعیین می‌شود. در صورت عدم امکان استخراج نرخ از مراجع مذکور در زمان انتقال برای فروشنده خارج از کشور، از جدول ۲ استفاده می‌گردد.

جدول شماره ۱، نرخ C₀ و C_t

قبل از مهر ۹۶	مهر ۹۶	آبان ۹۶	آذر ۹۶	دی ۹۶	بهمن ۹۶	اسفند ۹۶
۴۶.۳۳۰ ریال (برای هر بورو)	۴۶.۵۶۵ ریال (برای هر بورو)	۲۷.۳۱۵ ریال (برای هر بورو)	۲۹.۴۶۸ ریال (برای هر بورو)	۵۱.۶۲۳ ریال (برای هر بورو)	۵۷.۷۶۴ ریال (برای هر بورو)	۵۷.۷۶۴ ریال (برای هر بورو)

شماره: ۹۹۲۳۳۸۲۳۵	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۹۹/۹/۲۹	

موضوع: دستورالعمل نحوه چیران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل

جدول شماره ۲: نرخ C1

۱۳۹۷/۰۵/۱۱	۱۳۹۷/۰۲/۰۱	۱۳۹۷/۰۲/۳۱	۱۳۹۷/۰۲/۱۱	۱۳۹۷/۰۲/۰۱	۱۳۹۷/۰۱/۲۱	۱۳۹۷/۰۱/۰۱
لغایت	لغایت	لغایت	لغایت	لغایت	لغایت	لغایت
۱۳۹۷/۰۲/۲۰	۱۳۹۷/۰۲/۱۰	۱۳۹۷/۰۲/۳۱	۱۳۹۷/۰۲/۲۰	۱۳۹۷/۰۲/۱۰	۱۳۹۷/۰۱/۳۱	۱۳۹۷/۰۱/۲۰
۶۶.۳۲۰ ریال (برای هر یورو)	۶۲.۶۳۰ ریال (برای هر یورو)	۶۵.۹۳۰ ریال (برای هر یورو)	۶۲.۹۴۰ ریال (برای هر یورو)	۶۲.۲۵۰ ریال (برای هر یورو)	۵۹.۱۵۰ ریال (برای هر یورو)	۵۷.۲۶۰ ریال (برای هر یورو)
۱۳۹۷/۰۵/۱۱	۱۳۹۷/۰۵/۰۱	۱۳۹۷/۰۲/۳۱	۱۳۹۷/۰۲/۱۱	۱۳۹۷/۰۲/۰۱	۱۳۹۷/۰۲/۰۱	۱۳۹۷/۰۲/۲۱
لغایت	لغایت	لغایت	لغایت	لغایت	لغایت	لغایت
۱۳۹۷/۰۵/۱۵	۱۳۹۷/۰۵/۱۰	۱۳۹۷/۰۲/۳۱	۱۳۹۷/۰۲/۲۰	۱۳۹۷/۰۲/۱۰	۱۳۹۷/۰۲/۱۰	۱۳۹۷/۰۲/۳۱
۹۰.۸۲۴ ریال (برای هر یورو)	۹۱.۴۷۰ ریال (برای هر یورو)	۲۶.۵۹۰ ریال (برای هر یورو)	۲۴.۶۵۰ ریال (برای هر یورو)	۲۵.۵۳۰ ریال (برای هر یورو)	۲۸.۴۹۰ ریال (برای هر یورو)	۲۸.۴۹۰ ریال (برای هر یورو)

تبصره ۲- در صورتی که پیمانکار از ارز با نرخ ترجیحی و ثبت سفارش جهت خرید خارجی استفاده نماید، از نرخ مربوطه در تعیین C1 استفاده می‌شود. در مورد خریدهای ثبت سفارش شده، در صورتی که در هر یک از مراحل ترخیص کالا از گمرک، پیمانکار موظف به پرداخت مابه‌التفاوت نرخ ارز سیستم ثبت سفارش با نرخ ارز مورد نظر گمرک شود، پس از ارایه مستندات مربوطه و تأیید کارفرما، مابه‌التفاوت مربوط نیز در تعیین C1 لحاظ می‌گردد.

۲: در پیمان‌هایی که آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت قبل از ۱۳۹۶/۰۶/۳۱ باشد، ۲ عبارتست از تعداد ماه سپری شده از شهریور ۱۳۹۶ تا تاریخ تعیین C1 (مثال: در صورتی که انتقال ارز در اسفند ۱۳۹۶ انجام شده باشد آن‌گاه: ۳=۶) در پیمان‌هایی که آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت پیمانکار در حد فاصل ۱۳۹۶/۰۷/۰۱ تا ۱۳۹۶/۱۲/۲۹ باشد، ۲ عبارتست از تعداد ماه سپری شده از ماهی که آخرین مهلت پیشنهاد قیمت پیمانکار در آن واقع شده است تا تاریخ C1 (مثال: در صورتی که آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت پیمانکار در آبان ۱۳۹۶ باشد و انتقال ارز در بهمن ۱۳۹۶ انجام شده باشد آن‌گاه ۳=۲)

تبصره ۳- مقدار ۲ در مدت اولیه پیمان و در زمان تأخیرات غیر مجاز افزایش می‌یابد و برای موارد انتقال ارز به فروشنده خارجی (یا ورود کالا به کارگاه هرکدام که زودتر باشد) در دوره تأخیرات مجاز افزایش نمی‌یابد.

F: ضریب مربوط به جبران هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم (شامل هزینه‌های ثبت سفارش و تبدیل نرخ ارز و انتقال اعتبار اسنادی به بانک‌های مورد قبول فروشنده خارجی و هزینه‌های کارگزاری بانک ایرانی) می‌باشد. این ضریب برای پیمان‌های با ضوابط بیمه عمرانی و همچنین قراردادهای خرید برابر ۱/۱۵ و برای پیمان‌های غیرعمرانی برابر ۱/۲ می‌باشد.

N: درصد قابل پیش‌بینی افزایش ماهیانه نرخ ارز است و طبق جدول ۳ تعیین می‌شود.

جدول شماره ۳

۹۶	۹۵	۹۴	۹۳	۹۲	۹۱	سال مربوط به آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت پیمانکار
۱ درصد	۱/۲ درصد	۱/۴ درصد	۲/۵ درصد	۵/۵ درصد	۱/۴ درصد	ضریب N

شماره: ۹۹/۳۳۰۲۳۵	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۹۹/۹/۲۶	

موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل

P: به ترتیب آن قسمت از "مبلغ ریالی ثبت سفارش شده" یا "ارز معامله شده به روش مورد تأیید کتبی کارفرما" یا "مبلغ بخش مورد نظر مندرج در قرارداد تقسیم بر ۱۰۶" (حسب مورد) برای خرید کالا و تجهیزات مشمول این دستورالعمل یا مبلغ معادل ریالی برای خدمات ارزی منظور شده در قرارداد. (در صورتی که P بر اساس میزان ارز و ارزیابی تعیین شود، برای تبدیل آن به ریال باید از نرخ ارز مندرج در قرارداد و در صورت عدم درج، از نرخ مندرج در جدول ۱ استفاده شود) و در هر حال باید $(\sum P \leq K P_0)$.

K: درصد ارزیابی قرارداد (اگر در قرارداد درج نشده باشد، با توجه به مشخصات فنی پروژه به صورت مستدل از سوی پیمانکار، پیشنهاد و توسط مشاور بر اساس نرخ ارز مندرج در قرارداد و در صورت عدم درج، بر اساس نرخ مندرج در جدول ۱، به دقت تعیین و پس از تصویب کارفرما به عنوان پیوست لاینفک قرارداد، لحاظ و ملاک عمل قرار می‌گیرد).

P₀: مبلغ قرارداد (ریال):

منظور همان مبلغ اولیه قرارداد است که تغییرات ناشی از تغییر مقادیر کارها و قیمت کارهای جدید در آن اعمال شده است.

الف ۱-۲- مبلغ جبرانی ناشی از اعمال این دستورالعمل، طبق روال تعیین شده برای پرداخت‌ها در پیمان، پس از اعمال کسور قانونی و قراردادی (به جز کسور مربوط به پیش‌پرداخت) توسط کارفرما به حساب بستانکاری پیمانکار منظور می‌شود.

الف ۲-۲- در صورتی که مبلغ جبرانی محاسبه شده (M) بر اساس ضوابط یاد شده در هر دوره (نقل و انتقال پول) منفی شود، این مبلغ برابر صفر منظور می‌شود.

الف ۳- تاریخ گشایش اعتبار اسنادی، یا زمان تسویه با بانک عامل یا تاریخ معامله ارز به روش مورد تأیید کتبی کارفرما و یا معامله در مرکز مبادلات ارزی (حسب مورد) باید با زمان‌های پیش‌بینی شده در آخرین برنامه زمانی مصوب مطابقت داشته باشد، چنانچه به دلایل ناشی از قصور پیمانکار، اقدام لازم با تأخیر نسبت به برنامه زمانی انجام شود، قیمت مربوط به تاریخ مندرج در آخرین برنامه زمانی مصوب و یا قیمت زمان اقدام مذکور هر کدام کمتر بود، ملاک محاسبه و عمل قرار خواهد گرفت. چنانچه تأخیر، ناشی از قصور پیمانکار نباشد، تاریخ واقعی تسویه یا انتقال ارز، ملاک تعیین قیمت ثانویه ارز (C_i) خواهد بود.

روش ب) تعیین تعدیل نرخ پیمان‌ها بر اثر تغییر قیمت ارز

ب-۱- پیمان‌های فاقد تعدیل که پرداخت صورت وضعیت کارکرد بر اساس فهرس بهای پایه یا فهرس بهای خاص مصوب شورای عالی فنی صورت می‌گیرد و پیمان‌های سرجمع منعقد شده بر اساس ضوابط بخشنامه شماره ۱۰۰/۶۴۰۵ مورخ ۱۳۸۹/۲/۴ (حتی با وجود پیش‌بینی پرداخت مابه‌التفاوت):

در این پیمان‌ها، پیمانکار برای کارهای انجام شده که مشمول این دستورالعمل می‌باشد، همراه با تهیه صورت وضعیت کارهای انجام شده موضوع پیمان، صورت حساب جداگانه‌ای که مربوط به ضوابط این روش است

شماره: ۹۹/۳۳۵۲۲۵	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۹۹/۹/۲۹	

موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل

تهیه و ارائه می‌نماید. مبلغ این صورت‌حساب از رابطه زیر تعیین می‌شود:

$$(\alpha_i = \text{مبلغ ناخالص کارکرد در هر فصل یا رشته فهرست بهای واحد پایه}) = \sum \text{مبلغ جبرانی در هر صورت وضعیت}$$

$$\alpha_i = \frac{S_i}{S_0} - 1$$

α_i : ضریب جبرانی

۱: تورم فرضی که بر اساس جدول شماره ۴ تعیین می‌شود.

S_0 : شاخص دوره پایه

تبصره ۱: دوره پایه در پیمان‌هایی که آخرین مهلت ارائه پیشنهاد قیمت قبل از ۱۳۹۶/۰۷/۰۱ باشد. شاخص سه ماهه دوم سال ۱۳۹۶ است و در پیمان‌هایی که آخرین مهلت ارائه پیشنهاد قیمت از ۱۳۹۶/۰۷/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ باشد شاخص سه ماهه‌ای است که آخرین مهلت ارائه پیشنهاد قیمت پیمانکار در آن قرار دارد.

S_i : شاخص دوره انجام کار

جدول شماره ۴

سه ماهه انجام کار	سوم ۱۳۹۶ و اول آن	چهارم ۱۳۹۶	اول ۱۳۹۷	تیر ۱۳۹۷	مرداد ۱۳۹۷	شهریور ۱۳۹۷	سوم ۱۳۹۷	چهارم ۱۳۹۷
ضریب ۱	۱	۱/۰۳	۱/۰۷	۱/۰۹	۱/۱۰	۱/۱۱	۱/۱۲	۱/۱۷
سه ماهه انجام کار	اول ۱۳۹۸	دوم ۱۳۹۸	سوم ۱۳۹۸	چهارم ۱۳۹۸	اول ۱۳۹۹	دوم ۱۳۹۹	سوم ۱۳۹۹	چهارم ۱۳۹۹
ضریب ۲	۱/۲۱	۱/۲۵	۱/۲۹	۱/۳۳	۱/۳۸	۱/۴۲	۱/۴۸	۱/۵۳
سه ماهه انجام کار	اول ۱۴۰۰	دوم ۱۴۰۰	سوم ۱۴۰۰	چهارم ۱۴۰۰	اول ۱۴۰۰	دوم ۱۴۰۰	سوم ۱۴۰۰	چهارم ۱۴۰۰
ضریب ۳	۱/۵۷	۱/۶۲	۱/۶۸	۱/۷۴	۱/۷۹	۱/۸۴	۱/۹۰	۱/۹۶

ب-۱-۱- برای تعیین S_0 و S_i در پیمان‌هایی که پرداخت صورت وضعیت کارکرد بر اساس فهرست بهای پایه یا فهرست بهای خاص مصوب شورای عالی فنی صورت می‌گیرد، از شاخص فصلی (گروهی) استفاده می‌شود و در پیمان‌های سرجمع از شاخص رشته‌ای استفاده می‌شود.

ب-۱-۲- به منظور تدقیق محاسبه ضریب جبرانی در بخش‌های خرید پیمان‌های مشمول، ابتدا باید درصد وزنی هزینه تأمین مصالح به کل بهای فصل (Q) در فصل مربوطه توسط کارفرما تعیین، و سپس از شاخص‌های مربوطه جهت استفاده در رابطه مندرج در بند ب-۱ محاسبه گردد.

به عنوان مثال در پیمان مشمول بخشنامه حاضر، برای محاسبه ضریب جبرانی صورت وضعیت مربوط به خرید لوله‌های

شماره: ۹۹۳۳۰۲۳۰	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۹۹/۰۹/۲۳	

موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل

فولادی، اگر از شاخص‌های فصل لوله‌های فولادی فهرست بهای پایه رشته تأسیسات مکانیکی استفاده شود، لازم است ابتدا کارفرما درصد هزینه‌های تهیه مصالح به کل فصل را تعیین نماید (۱ ≤ Q) و سپس طبق رابطه زیر، شاخص مربوط به قسمت خرید لوله محاسبه می‌شود.

شاخص خرید لوله در دوره مورد نظر

$$= \left(\frac{\text{شاخص کارهای دستمزدی در دوره پایه}}{\text{شاخص کارهای دستمزدی در دوره مورد نظر}} - (1 - Q) \frac{\text{شاخص فصل اول فهرست مکانیک در دوره پایه}}{\text{شاخص فصل اول فهرست مکانیک در دوره مورد نظر}} \right) \div Q$$

شاخص فصل اول فهرست مکانیک در دوره پایه X

ب-۱-۳- در پیمان‌های سرجمع می‌توان از ماده ۷ این بخشنامه استفاده نمود، در غیر اینصورت در تعیین مبلغ ناخالص کارکردها و تغییر مقادیر، مصالحی که مشمول دریافت ماهه‌التفاوت هستند (نظیر فولاد و سیمان) لحاظ نمی‌شوند.

ب-۱-۴- در پیمان‌های سرجمع در صورتیکه پیمانکار مطابق بند "و" ماده ۱۱ استحقاق اعمال خاتمه پیمان طبق ماده ۴۸ شرایط عمومی پیمان را داشته باشد، ولی عملیات اجرایی را بر اساس همان پیمان ادامه دهد، مزاد عدم انجام تعهدات مالی کارفرما بیش از حدود تعیین‌شده برای پرداخت خسارت، مشمول تأخیر مجاز (صرفاً در محاسبات این بخشنامه) است.

ب-۲- در سایر پیمان‌های فاقد تعدیل (از جمله پیمان‌های EPC) که برآورد یا پرداخت هزینه آنها بر اساس فهراس بهای پایه، انجام نگرفته است و آخرین روز مهلت ارایه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار از ۱۳۹۱/۰۵/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ بوده است، ابتدا باید دستگاه اجرایی بر اساس نوع عملیات موضوع پیمان، جدول وزنی (بر حسب درصد) مشابه با فهراس بهای پایه در رشته‌ها یا فصل‌های مختلف را تعیین نماید. پس از تعیین وزن مشابهت درصدی عملیات موضوع پیمان (بجز بخش E) با رشته‌ها و یا فصل‌های مختلف، از روابط مندرج در بند ب-۱، برای پرداخت مبلغ جبرانی ناشی از افزایش نرخ ارز استفاده می‌شود.

ب-۳- در صورت تمدید مدت پیمان بر اساس ضوابط پیمان، مقدار A در مدت اولیه پیمان و تأخیرات غیر مجاز افزایش می‌یابد و در مدت تأخیرات مجاز افزایش نخواهد یافت. همچنین در مدت تأخیرات غیر مجاز، مشابه ضوابط بند ۲-۴ بخشنامه ۱۰۱/۱۷۳۰۷۳ مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۵، شاخص‌های مربوطه، محاسبه و مبنای عمل قرار می‌گیرند، (در این حالت، برای محاسبه مقدار ضریب A به هیچ‌وجه از میانگین‌گیری ضرایب A در دوره‌های متناظر استفاده نمی‌شود).

ب-۴- در صورتی که ضریب جبرانی محاسبه شده بر اساس ضوابط یاد شده در هر دوره منفی گردد، ضریب جبرانی برابر صفر منظور می‌شود.

شماره: ۹۹/۳۳۰۲۲۰	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۹۹/۵/۲۳	
موضوع: دستورالعمل نحوه چیران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل	

ب-۵- امکان استفاده از روش ترکیبی (تبصره ذیل ماده ۲ این بخشنامه) برای یک تجهیز یا کالا وجود ندارد و استثنائاً در مورد تجهیزات و کالاهای تخصصی که در داخل کشور تولید شده، ولیکن قطعات اصلی و مواد اولیه آنها از خارج کشور تأمین می‌شود، امکان انطباق صحیح آنها با زشته و فصول تعدیل ابلاغی سازمان برنامه و بودجه کشور وجود ندارد؛ لازم است به تشخیص وزیر مربوطه یا بالاترین مقام سازمان کارفرما در مرکز (برای دستگاه‌هایی که تابع هیچ وزارتخانه‌ای نیستند)، درصد ارزیابی تجهیزات کالاهای مذکور تعیین و به سازمان برنامه و بودجه کشور ارسال گردد، تا پس از تأیید این سازمان، توسط وزیر مربوطه یا بالاترین مقام سازمان کارفرما در مرکز (برای دستگاه‌هایی که تابع هیچ وزارتخانه‌ای نیستند) ابلاغ گردد. به این ترتیب برای بخش ارزیابی تجهیزات فوق از روش "الف" و برای مازاد بر آن از روش "ب" (پس از انجام مشابهت سازی) استفاده شود. در این حالت ب) (بر مبنای نرخ یورو) و ۲ طبق ماده الف-۲ برای تاریخ ورود تجهیزات به کارگاه و یا تاریخ مندرج در آخرین برنامه زمان‌بندی مصوب، هرکدام که نرخ ارز کمتر باشد خواهد بود.

محمد باقر نوبخت

